

Innspill til forslag om endring av energiloven - Prop. 35 L (2015-2016)

Vi viser til OEDs Prop. 35 L (2015-2016) med forslag til å endre energiloven og kravet om å skille nettselskapet fra øvrig virksomhet (selskapsmessig og funksjonelt skille). Forslaget begrunnes med at det skal bidra til å redusere risiko for kryssubsidiering av annen virksomhet og styrke nettselskapenes nøytralitet overfor konkurranseutsatt virksomhet. Denne målsettingen støtter vi fullt ut, og vi mener at dette i stor grad allerede er dekket av eksisterende lover og regler.

Etter vårt syn støtter forslaget opp under regjeringens uttrykte målsetting om større og såkalt mer robuste selskaper. Som representanter for eiere av lokale og regionale energiselskap som er robuste i henhold til de oppgaver de skal løse, mener vi forslaget er byråkratiserende og fordyrende, og med en sterkt sentraliserende effekt som vi ikke kan støtte.

Strukturendringer i kraftbransjen må skje gjennom frivillige prosesser og ikke som et resultat av nye byråkratiske regler. Energiselskapene våre har tatt på alvor at samfunnet er i en teknologisk utvikling som går fort. Dette løses i stadig økende grad gjennom samarbeid. På denne måten får også mindre og mellomstore energiverk hentet ut stordriftsfordeler og tilføres økt kompetanse. Den største samarbeidskonstellasjonen, Nettalliansen, består nå av 42 selskaper og vokser.

Innføring av funksjonelt skille for alle selskaper, uavhengig av størrelse, er hovedproblemet i lovforslaget. Selskapsmessig skille er også byråkratiserende og dyrt, men medfører ikke like store utfordringer for selskapene. Beregninger flere selskaper har gjort, blant annet gjennom EC Group, viser **årlige** merkostnader for bransjen på opptil 300 millioner kroner som følge av forslaget.

Kryssubsidiering og økt nøytralitet

Kryssubsidiering er forbudt i dag og det er ikke avdekket tilfeller av dette hos våre selskaper. Det å la nettet bære andre virksomheters kostnader fører til større ineffektivitet hos nettvirksomheten, høyere tariffes og lavere overskudd til eier. Dette er ikke ønsket. Selskapene har derimot benyttet ledige ressurser til andre virksomhetsområder, noe som reduserer kostnadene for nettet og gir mer effektiv drift. Å innføre krav om funksjonelt skille med denne begrunnelse er en svært dyr måte å håndtere et problem som ikke eksisterer – eller som i verste fall er helt marginalt. Vi har allerede regnskapsmessig skille og innføring av et selskapsmessig skille vil bidra til ytterligere forenkling av kontrollvirksomheten for revisor og NVE.

Det er selvsagt at våre nettselskap skal opptre nøytralt overfor konkurranseutsatt virksomhet. Dette har det vært fokus på i mange år og er godt regulert. Når vi nå også får Elhub og automatiske målesystemer (AMS) med krav om separate databaser for omsetning og nett, vil kraftleverandørene stille på like vilkår i forhold til hvor man kan hente data. Kravet om funksjonelt skille gir ingen gevinst her, det har man sett i saker hvor selskaper som allerede har funksjonelt skille har vært involvert. Også nye strengere regler om konkurranseutsetting bidrar til å sikre krav om nøytralitet i forhold til valg av leverandører. Vi mener derfor at nøytralitet er godt ivarettatt innenfor dagens regelverk.

Funksjonelt skille vil hindre effektiv drift av mindre selskaper

Vi har et godt fungerende kraftsystem i dag. Vi har høy leveringssikkerhet og god kvalitet, og vi har god beredskap. Selskapene driver effektivt, også de små og mellomstore. Kravet om funksjonelt skille vil hindre effektiv drift av mindre selskaper. Dagens mulighet til å jobbe smart gjennom å utnytte kompetanse og ledelse på tvers i organisasjonen, faller bort. I stedet for lavere kostnader for kundene vil forslaget føre til økte kostnader gjennom blant annet dublering av kompetanse. Dette vil gi høyere nettariiffer. Resultatet blir det motsatte av målsettingen til forslaget, noe som også regjeringen innrømmer.

Svekker beredskapen for vår mest kritiske infrastruktur

Et funksjonelt skille som gir lavere effektivitet, høyere kostnader og nettariiffer, vil over tid føre til fusjoner og større selskaper. Dersom et lite selskap i distriktet må fusjonere inn i et større mer sentralt selskap, flyttes eierskap og fokus på virksomheten fra distriktet. Dette vil over tid unektelig føre til dårligere beredskap og

lengre tid for feilretting enn det samme distriktet har i dag. Verdien av selskapene for oss som eiere vil også reduseres gjennom en slik prosess, dette mener vi ikke er akseptabelt. Undersøkelser viser også at våre innbyggere er blant de som er mest fornøyd med sine energiselskaper, på tross av at det noen steder er noe høyere tariffer. Dette har nettopp å gjøre med lokal tilstedeværelse og fokus på kundene.

EU fastholder unntak for selskaper med færre enn 100 000 kunder

Europa har vurdert at for selskaper med færre enn 100 000 kunder overstiger kostnadene nytten ved selskapsmessig og funksjonelt skille. Det kan ikke være riktig at vi i Norge med vår utfordrende geografi og grusgrendte bosetting, har større nytte av, og/eller lavere kostnader, enn europeiske selskaper ved innføring av et slikt krav. Også i Europa for øvrig er det få selskaper som har krav om funksjonelt skille, Norge er ikke i en særstilling her. Av 3000 nettselskaper er det hele 2700 selskaper som har færre enn 100 000 kunder og er unntatt fra kravet om funksjonelt skille.

Lokale og regionale energiselskaper er robuste

Det er en myte at våre mindre selskaper ikke er robuste. Tvert imot løser man oppgavene sine godt i dag. NVEs målinger viser at de både er effektive og leverer resultater til sine eiere. Vi har kontroll på behovet for investeringer i nettet, og selskapene har dyktige og engasjerte ansatte. I tillegg søker selskapene samarbeid på mange områder for ytterligere å redusere kostnader og for å øke og dele egen kompetanse. Både innkjøp, IKT-kompetanse og beredskap er områder det samarbeides på. Det spares store beløp gjennom felles innkjøp. Det er allerede etablert flere allianser. For eksempel representerer Nettalliansen 235 000 målepunkt og er det nest største «selskapet» i Norge.

Vi ønsker å peke på at uten lokale energiselskaper hadde det ikke blitt bredbåndsutbygging i store deler av landet, blant annet store områder i Telemark. Nasjonale aktører har ikke sett kortsiktig gevinst ved å investere. Da har selskaper og eiere sammen sett langsiktig på avkastning ved utbygging av infrastruktur for bredbånd, framfor kortsiktig gevinst. Kostnadene for utbyggingen er ikke ført på nettvirksomheten, men er prioritert av eierne i stedet for utbytte fra nettvirksomheten. Dette viser verdien av det lokale samfunnsansvaret som mindre og mellomstore energiselskaper tar.

Lokale og regionale energiselskaper er viktige bidragsyttere inn til det grønne skiftet

Klimapolitikk er sterkt knyttet energipolitikk. Samhandling på tvers av ulike sektorer blir viktig i forhold til innovasjon og å kunne utnytte kompetanse på tvers for å få gode løsninger. Kravet om funksjonelt skille begrenser denne muligheten. Eksempelvis er det i Tyskland en klar trend i retning av rekommunalisering av ulike tjenester. Mange mindre og mellomstore kommuner slår der sammen levering av tjenester innen vann, avløp, strøm og bredbånd i felles selskaper. Slik blir totaltilbudet til kundene best mulig, både på pris og kvalitet. Å innføre strengere regler enn øvrige land i Europa mener vi er uheldig for våre selskaper også i denne sammenheng.

Oppsummert

- Nyten for å kreve funksjonelt skille for mindre og mellomstore energiselskaper må dokumenteres før det kan innføres.
- Frykten for krysssubsidiering av konkurranseutsatt virksomhet i integrerte selskaper er overdrevet og udokumentert.
- Krav om funksjonelt skille hindrer effektiv drift, er byråkratisk, fordyrende og sentraliserende.
- Norsk regelverk må følge EU. Et strengere regelverk enn resten av Europa, der 2700 av 3000 nettselskaper har færre enn 100 000 kunder og er unntatt fra kravet om funksjonelt skille, vil bidra til å redusere verdien av våre selskaper.
- Det er ingen garanti for at funksjonelt skille som tvinger fram fisjoner vil resultere i fusjoner i etterkant. Men det vil gi flere selskaper i energisektoren.

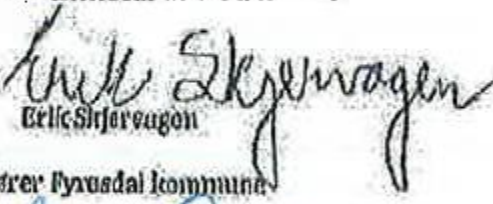
- For kundene i små selskaper, vil årlige merkostnader på opptil 300 millioner kroner være signifikant i forhold til effektiv drift. De store selskapene får ikke disse kostnadene, eller de blir marginale i forhold til antall kunder.
- God beredskap ivaretas best gjennom lokalkunnskap og tilstedeværelse. Fusjoner innebærer større avstander mellom senter og periferien, og vil sammen med KILE- ordningen svekke beredskapen i distriktene.
- Forslaget rammer distriktene hardt gjennom sentralisering av kompetansearbeidsplasser.

Selskapene står foran store utfordringer blant annet som følge av nye IKT-systemer. Som eiere av energiselskaper mener vi at handlingsrommet for selskapene ikke kan begrenses i en tid med store omstillinger. Det må heller fokuseres på positive insentiver til kostnadsreduksjoner og økt innovasjon.

Konklusjon

Både selskapsmessig og funksjonelt skille innebærer økte kostnader, men det er det funksjonelle skillet som innebærer størst inngripen i eiers rett til å optimalisere driften av egne selskaper. Et selskapsmessig skille kan etter vårt syn innføres uten å innføre funksjonelt skille, og våre selskaper kan akseptere dette kravet. *Men å gå videre med detaljregulering av bransjen gjennom en sterk inngripen i eiers styringsrett som det funksjonelle skillet er, kan vi ikke akseptere.*

Med hilsen fra

 Halfdan Haugen Ordfører Sjøfjord kommune	 Borge Hjeltnes Ordfører Hjeltnes kommune
 Jona Blått Ordfører Kragerø kommune	 Torje Gjølstad Ordfører Kviteseid kommune
 Malvor Homne Ordfører Nissedal kommune	 Erling Skjerve Ordfører Fyresdal kommune
 Gry Tugstveit Blachlinger Ordfører Notodden kommune	 Mette Hapgholt Ordfører Sauherad kommune
 Bjørge Tveit Lundstrøm Ordfører Nome kommune	